विधं कर्म, अप्रशस्तं प्रशस्तं श्रेष्ठं श्रेष्ठतमं चेति । लोकविरुद्धं वधबन्धचौर्यादि-कमप्रशस्तम् ॥१॥ लोकैः श्लाघनीयं बन्धुवर्गपोषणादिकं (16.) प्रशस्तम् ॥२॥ स्मृत्युक्तं वापीकूपतडागादिकं श्रेष्ठम् ॥३॥ वेदोक्तं यज्ञरूपं श्रेष्ठतममिति तल्लक्षणं ॥४॥ यज्ञो वै श्रेष्ठतमं कर्मेति श्रुतिः [१.७.१.५.] । हे अघ्न्याः गावः गोवधस्यो-पपातकरूपत्वाद्धन्तुमयोग्या अघ्न्या इत्युच्यन्ते । तथाविधा यूयमिन्द्राय भागमिन्द्रमु-द्दिश्य संपादयिष्यमाणाहविर्हेतुरूपं (17.) क्षीरमाप्यायध्वं समन्ताद्वर्धयध्वम् । सर्वास्व-पि गोषु क्षीरं कुरुत । ओप्यायी वृद्धौ [धा° १४.१७.] । वो युष्मानपहर्तुं स्तेन-श्चौरो मा ईशत ईश्वरः समर्थो मा भूत् । अघशंसः अघेन पापेन तीव्रेण (18.) भक्षणादिना शंसो घातको (19.) व्याघ्रादिरपि मा ईशत वो हिंसको मा भूत् । कीदृशीर्युष्मान् । प्रजावतीः बह्वपत्याः । अनमीवाः अमीवा व्याधिः स नास्ति यासां ता अनमीवाः कृमिदुष्टत्वादिस्वल्परोगरहिताः । अयक्ष्माः यक्ष्मा रोगराजः प्रबलरोगरहिताः । किं च यूयं गोपतौ गवां युष्माकं पत्यावस्मिन्यजमाने ध्रुवाः शाश्वतिकीः बह्वीर्बहुविधाः स्यात भवत ॥ का° [8.२.११.] यजमानस्यपशूनि-त्यग्न्यागारस्यान्यतरस्य पुरस्ताच्छाखामुपगूहतीति । हे पलाशशाखे त्वमुन्नतप्रदेशे स्थित्वा प्रतीक्षमाणा सती यजमानस्य पशूनरण्ये संचरतश्चोरव्याघ्रादिभयात्पाहि रक्ष । शाखया रक्षिता गावो निरुपद्रवाः सत्यः सायं पुनरागच्छन्तीत्याशयः । य-द्यप्यचेतना शाखा तथापि तदभिमानिनीं देवतामुद्दिश्यैवमुक्तं । यथा शास्त्रज्ञा अचेतनेऽपि शालग्रामे शास्त्रदृष्ट्या विष्णुसंनिधिमभिप्रेत्य विष्णुं संबोध्य षोडशोप-चारान्विदधतेऽइत्युक्तं प्राक् ॥

अथ व्याकरणप्रक्रिया (20.) ॥ इषे ॥ इषेरिच्छार्थस्य कर्मणि क्विप् । क्विबाडु-पधागुणाभावः । तस्माच्चतुर्थ्येकवचनं । इषशब्दगत इकारो धातुस्वरेण प्रातिपदि-कस्वरेण चोदात्तः । स्वरविधौ व्यञ्जनस्याविद्यमानत्वात् [पा° क° ६.१.२२३ परि° १.] । चतुर्थ्येकवचनस्य प्रत्ययत्वादाद्युदात्तत्वे प्राप्ते अनुदात्तौ सुप्पिताविति [पा° ३.१.४.] तदपवादेनानुदात्तत्वे प्राप्तेऽपि सावेकाचस्तृतीयादिर्विभक्तिरित्युदात्तत्वम् [पा° ६.१.१६८.] । तस्मिन्सत्यनुदात्तं पदमेकवर्जमितीकारोऽनुदात्तः [पा° ६.१.१५८.] । यद्यप्येकशब्देन द्वयोरुदात्तयोरन्यतरो यः कोऽपि वक्तुं शक्यते तथापि सति शि-